

No: 447 – Menş e Adı

AKÇABELEN (ÇETMİ) ŞEKER FASULYESİ

Tescil Ettiren

AKÇABELEN BELDESİ TARIMSAL KALKINMA KOOPERATİFİ

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 27.07.2017 tarihinden itibaren korunmak üzere 29.08.2019 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 447
Tescil Tarihi	: 29.08.2019
Başvuru No	: C2017/078
Başvuru Tarihi	: 27.07.2017
Coğrafi İşaretin Adı	: Akçabelen (Çetmi) Şeker Fasulyesi
Ürün / Ürün Grubu	: Fasulye / İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar
Coğrafi İşaretin Türü	: Menşe adı
Tescil Ettiren	: Akçabelen Beldesi Tarımsal Kalkınma Kooperatifi
Tescil Ettirenin Adresi	: Akçabelen Mah. Pınar Cad. No:6 Beyşehir / KONYA
Coğrafi Sınırı	: Konya ili Beyşehir ilçesi Akçabelen mahallesi sınırları
Kullanım Biçimi	:

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Akçabelen Mahallesi 1214 m rakımıyla, Toros Dağlarının hemen eteğinde ve geçiş bölgesi diye nitelendirebileceğimiz bir konumda bulunur. Ayrıca Akçabelen, doğusundan itibaren Karacadağ, Karadağ, Dikenli Dağ, İpeler Dağı ve Ekinlik Dağı ile çevrilidir.

Fasulyenin yetiştirilme dönemlerinde (vejetasyon süresi - 20 Nisan/10 Eylül) gece ve gündüz sıcaklıkları farkı yüksektir. Gece ve gündüz sıcaklık farkı bitkinin vejetasyon süresini artırmakta dolayısıyla geç olum sağlar. Akçabelen, doğal bitki örtüsü olarak geniş orman alanları ile kaplıdır. Tarımda kullanılan arazilerinin büyük bir bölümünün eskiden orman olması nedeniyle; organik maddece zengin, tuzluluk yönünden sıkıntısız ve besin madde dağılımı homojen bir toprak yapısına sahiptir. Sulama suyu, kış aylarında ormanlarla kaplı dağlara yağın kar ve yağmurların toplandığı Derebucak Barajından ve içme suyu kalitesindeki yeraltı su kaynaklarından karşılanır.

Uzun yıllardan beri dışarıdan hiç tohum alınmadan aynı tohumlarla üretim yapılır. Akçabelen (Çetmi) Şeker Fasulyesi kuru fasulye olarak önemli bir besin kaynağı olduğu gibi, baklaların ipliksiz olması dolayısı ile taze fasulye olarak da oldukça aranan bir üründür. Hatta baklalar olgunlaşmaya başladığında bakla rengi yeşilden kırmızıya dönmekte ve bu zamanda toplanan baklalar barbunya olarak alıcı bulur.

Akçabelen Mahallesinde tarım alanları çok küçük ve parçalı olduğundan, üreticiler küçük alanlarda az miktarda aile işletmesi şeklinde üretim yapar. Kaliteli ürün alabilmek için bakım işleri büyük titizlikle yapılmakta olup bitkiler sarılcı formda olduğundan genellikle sırik kullanılır. Böylece alt baklalar da güneş ışığından maksimum yararlanarak tanelerin daha iri ve üniform olmasında önemli bir katkı sağlar.

Biyolojik ve Morfolojik Özellikler :

Özellik	En az	En çok
Çıkış süresi (gün)	9,67	14,67
Çiçeklenme süresi (gün)	57,33	71,33
Bakla bağlama süresi (gün)	63	75,67
Vejetasyon süresi (gün)	105,67	115,33
Ana dal sayısı (adet/bitki)	3,17	3,53
Yaprak sayısı (adet/bitki)	21,98	25,57
Bitki boyu (cm)	169,75	211,1
Bitkide bakla sayısı (adet/bitki)	9,87	11,33
Baklada tane sayısı (adet/bitki)	4,22	4,65
İlk bakla yüksekliği (cm)	10,57	13,97
Yüz tane ağırlığı (g)	46,95	59,54

Tane verimi (kg/da)	269,96	377,86
Protein oranı (%)	19,47	25,13
Protein verimi (kg/da)	57,88	84,94

Teknolojik Özellikler :

Özellik	En az	En çok
Kuru ağırlık (g)	43,22	48,19
Yaş ağırlık (g)	92,94	102,14
Su alma kapasitesi (g/tane)	0,5	0,55
Su alma indeksi (%)	1,08	1,17
Kuru hacim (ml)	33	39
Islak hacim (ml)	81	96
Şişme kapasitesi (ml)	0,51	0,58
Şişme indeksi (ml/tane)	2,38	2,64
Pişme süresi (dk)	23,6	84,8

Üretim Metodu:

Tarla, sonbaharda birincil toprak işleme aletlerinden soklu pulluk ile yaklaşık 20 cm derinlikte sürülür. Ekimden önce toprak tahliline göre gerektiğinde uygun miktarda taban gübresi uygulandıktan sonra 8 cm derinlikten kültivatör + tırmık kombinasyonu ile ikinci toprak işlemesi yapılır. Uzun yıllardan beri bu bölgede yetiştirilmiş ve muhafaza edilmiş olan Akçabelen (Çetmi) Şeker Fasulyesi tohumluk olarak kullanılır. Nisan ve mayıs aylarında genellikle at yahut bahçe traktörü ile 50 cm sıra aralığı ile açılan çizilere elle 12 cm sıra üzerine ve 5-6 cm derinliğe tohumlar elle bırakılmak suretiyle ekim yapılır. Son yıllarda mibzer ile ekim de yaygınlaşmaya başlamıştır. Ekimler toprak tavlı iken yapılırsa çıkış için su verilmez. Toprak tavlı yok ise çıkış için ihtiyaç duyulan su; damla veya yağmurlama sulama yöntemiyle verilir. Eğer yağış veya sulamadan dolayı çıkıştan önce kaymak tabakası oluşmuş ise kaymak tabakasının kırılma işlemi yapılmalıdır. Yabancı ot kontrolü ve boğaz doldurma amacıyla 2 defa çapalama işlemi yapılır. Kol atmaya başladığında eğer imkân var ise sırğa alınır. Sulama, ilaçlama ve gübreleme gibi diğer bakım işleri nisan-ağustos ayları arasında yapılır. Gübreleme taban gübresi olarak nisan-mayıs aylarında ekim ile birlikte verilir. Üst gübreleme ise çıkıştan sonra ilk çapa döneminde azot, çiçeklenme dönemi fosfor ve tane dolum döneminde potasyum damla sulama sistemi ile verilir. Sulama ise ilk çıkıştan sonra yağışlar göz önüne alınarak toprak yapısına göre değişmekle birlikte 10-20 gün arasında ilk sulama yapılır. Daha sonraki sulama aralıkları bitkinin vejetasyon dönemlerine göre 4-7 gün de bir yapılır. Örneğin, çiçeklenme ve bakla dönemi olan ve bitkinin en yüksek su tüketimi olduğu temmuz-ağustos aylarında 4 günde bir 6-8 saat sulama yapılır. Sulama hasat zamanına 7-10 gün kalana kadar devam eder. İlaçlama ise bitkinin vejetasyon dönemine göre, hastalık ve zararlı etmenlerin bitkide görülmesiyle başlar. Genellikle çiçeklenme öncesi başlar ve hastalık ve zararlı etmenin seyrine göre hasada 20-25 gün kala sonlandırılır. Organik olarak yetiştirilecek ise organik tarım yönetmeliğine uygun preparatlar kullanılır. Vejetasyon süresi sonunda hasat olgunluğuna gelen bitkiler elle yolunarak kuruması için desteler halinde tarlada bırakılır. Harmanlama için yeterince kurutulan bitkiler için patoz diye tabir edilen harman makinesi ile harmanlama işlemi gerçekleştirilir.

Denetleme:

Denetim; Akçabelen Tarımsal Kalkınma Kooperatifi koordinatörlüğünde Beyşehir İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, Beyşehir Ziraat Odası Başkanlığı, Konya Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü, Konya İl Gıda Kontrol Laboratuvar Müdürlüğü'nün en az 3 tanesinin katılımı ile oluşturulacak denetim merci tarafından denetlenecektir.

Akçabelen (Çetmi) Şeker Fasulyesinin ürünün tanımı ve ayırt edici özellikleri ile üretim metodunda belirtilen özelliklere uygunluğuna ilişkin denetimler, üretim, pazarlama ve satış aşamaları için denetim merci tarafından gerçekleştirilir. Yıllık rutin denetimlerinin dışında şikâyet, ek talep vb. durumlarda gerektiğinde denetim yapılacaktır.

Denetim merci, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.